

Rapport

Utvärdering av Förpackningsprovaren

– ett verktyg för att samla in information om
butiksförpackningar i butiksledet

<i>Rapport nr</i>	B01151
<i>Rapporttitel</i>	Utvärdering av Förpackningsprovaren – ett verktyg för att samla in information om butiksförpackningar i butiksledet.
<i>Författare</i>	Pär Weström
<i>Uppdragsgivare</i>	Handelns arbetsmiljökommitté, HAK * Svenska Wellpappföreningen, SWIF **
<i>Finansiering</i>	AMF-försäkringar, via ansökan från HAK SWIF, genom näringslivsgruppen DSW (Distributions- och Slut användarkrav på Wellpapp)

Stockholm den 14 januari 2002

PACKFORSK AB – Institutet för Förpackning och Logistik
DSW

Kennert Johansson
Forskningsledare

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte Packforsk i förväg skriftligen godkänt annat.
--

* projekt C00359
** projekt B01151

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING.....	3
1 INLEDNING	4
1.1 BAKGRUND	4
1.2 VISION OCH SYFTE.....	4
1.2.1 <i>Projektet Förpackningsprovaren.....</i>	<i>4</i>
1.2.2 <i>Projektet DSW – Förpackningsrelaterad information från butiksledet</i>	<i>5</i>
1.3 RAPPORTENS OMFÅNG	5
2 INFORMATIONSFLODET KRING FÖRPACKNINGSPROVAREN	6
2.1 DATAINSAMLING I BUTIK.....	6
2.2 TVÅ OLIKA TYPER AV INFORMATION	6
2.2.1 <i>Operativ information</i>	<i>7</i>
2.2.2 <i>Databasstatistik.....</i>	<i>7</i>
3 RESULTAT AV PILOTTEST - FÖRPACKNINGSPROVAREN	8
3.1 SVARFREKVENNS – TOTALT	8
3.2 TOTALT ANTAL UPPLEVDA PROBLEM.....	9
3.3 PROBLEM KOPPLAT TILL FÖRPACKNINGSTYP RESPEKTIVE VARUGRUPP	9
3.4 ANALYS AV DE VANLIGASTE PROBLEMEN	12
3.4.1 <i>Öppningsbarhet.....</i>	<i>12</i>
3.4.2 <i>Svårhanterad öppnad</i>	<i>13</i>
3.5 FÖRSTÅElsen FÖR FORMULÄRET OCH FRÅGORNA.....	13
3.6 SLUTSATSER AV PILOTTESTET	14
4 IMPLEMENTERING – NYTTA OCH FÖRUTSÄTTNINGAR.....	15
4.1 NYTTAN MED KONCEPTET FÖRPACKNINGSPROVAREN	15
4.1.1 <i>Butiksledet.....</i>	<i>15</i>
4.1.2 <i>Inköpsfunktionen i respektive dagligvarukedja</i>	<i>15</i>
4.1.3 <i>Grossistledet</i>	<i>15</i>
4.1.4 <i>Dagligvaruleverantören.....</i>	<i>15</i>
4.1.5 <i>Förpackningsleverantören.....</i>	<i>16</i>
4.2 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR IMPLEMENTERING.....	16
4.2.1 <i>Motivation.....</i>	<i>16</i>
4.2.2 <i>Väl definierade informationsvägar och informationsmottagare</i>	<i>16</i>
4.2.3 <i>Ekonomiska faktorer.....</i>	<i>16</i>
5 SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER.....	17

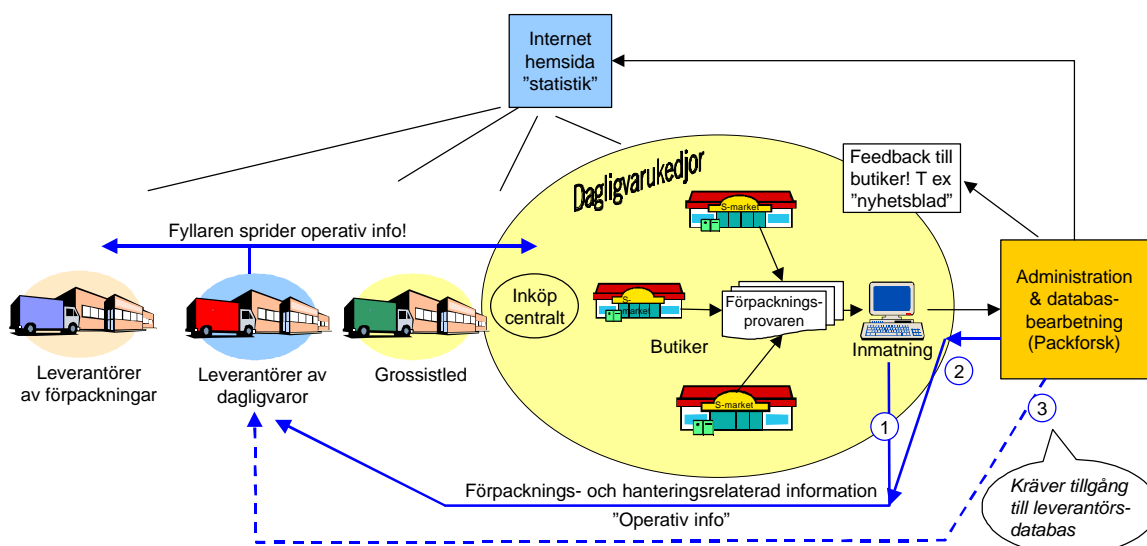
BILAGA 1 - FÖRPACKNINGSPROVAREN

BILAGA 2 - PROJEKTMEDLEMMAR

PROJEKTGRUPP: FÖRPACKNINGSPROVAREN
REFERENSGRUPP: DSW
UNDERKONSULTER

SAMMANFATTNING

Förpackningsprovaren är ett formulär som ska hjälpa butiksanställda att kunna lämna synpunkter på främst butiksförpackningars funktion. Informationen kan användas dels i detaljerad form (operativ info) som underlag för förpackningsutveckling dels i sammanställd form (databasstatistik) för uppföljning och feedback. Bilden nedan visar några olika alternativ för hur informationsflödet kring Förpackningsprovaren skulle kunna se ut.

Den långsiktiga visionen är att Förpackningsprovaren ska fungera som ett verktyg i ett effektivt system för att överföra förpacknings- och hanteringsrelaterad information från butiker till dagligvaruleverantörer och vidare till förpackningstillverkare. Information om hanteringsrelaterade problem med butiksförpackningar förväntas på sikt leda till nya och bättre förpackningslösningar, vilket kan minska såväl belastningsbesvär som hanteringskostnader i butik.

Rapporten redovisar resultatet från en pilottest med Förpackningsprovaren.

- Formuläret som helhet fungerar bra. Förståelsen för frågor, svarsalternativ etcetera är god.
- Svarefrekvensen var relativt låg. Bidragande orsaker och åtgärder för att höja svarefrekvensen presenteras.

Ett fungerande koncept har ett värde för alla led i distributionskedjan, framförallt för butiksledet. Nyttan för respektive led presenteras i rapporten.

Samtidigt poängteras vissa förutsättningar för en lyckad implementering:

- Motivation (information, förankring och feedback)
- Väl definierade informationsvägar och informationsmottagare
- Ekonomiska faktorer (kostnader, finansieringsform)

Slutligen ges rekommendationer för fortsatt arbete.

1 INLEDNING

Den här rapporten är kopplad till två parallella projekt där Packforsk har medverkat:

- Förpackningsprovaren
- DSW – Förpackningsrelaterad information från butiksledet

1.1 Bakgrund

En viktig arbetsmiljöfråga inom handeln är belastningsergonomi. I det dagliga butiksarbetet hanteras en mängd olika förpackningar. Handelns arbetsmiljökommitté (HAK)¹ har konstaterat att det finns behov av ett instrument (en blankett) för dem som är verksamma inom handeln för att kunna lämna synpunkter på främst butiksförpackningars utformning. Mot denna bakgrund initierade HAK projektet "*Förpackningsprovaren*". Prevent² fick ansvar för projektledning medan Packforsk och Nomos anlätades som underkonsulter för att genomföra projektet.

Diskussioner mellan HAK och SWIF (Svenska Wellpappföreningen) angående projektet resulterade i ett stort intresse från SWIF. Inom en av Packforsks näringslivsgrupper, DSW (Distributions- och Slut användarkrav på Wellpapp), startades därför ett parallellt projekt "*DSW – Förpackningsrelaterad information från butiksledet*". För wellpappindustrin kan butiksanställdas synpunkter på förpackningar och deras hanterbarhet vara av mycket stort värde. Men, endast under förutsättning att informationen är den rätta och att den kan överföras via dagligvaruproducenterna till förpackningstillverkarna på ett rationellt sätt. Genom att driva ett parallellt projekt får förpackningstillverkarna större möjlighet att påverka formulärets utformning utifrån sina önskemål. Vidare ges möjlighet att studera lämpliga alternativ för spridningen av resultaten till alla intressenter, vilket inte ingår i det ursprungliga projektet.

1.2 Vision och syfte

Den långsiktiga visionen är att Förpackningsprovaren ska fungera som ett verktyg i ett effektivt system för att överföra förpacknings- och hanteringsrelaterad information från butiker till dagligvaruleverantörer och vidare till förpackningstillverkare. Information om hanteringsrelaterade problem med butiksförpackningar förväntas på sikt leda till nya och bättre förpackningslösningar, vilket kan minska såväl belastningsbesvär som hanteringskostnader i butik.

1.2.1 Projektet Förpackningsprovaren

Syftet med projektet Förpackningsprovaren är att skapa ett instrument som gör det möjligt för dem som arbetar inom dagligvaruhandeln och hanterar förpackningar att lämna

¹ HAK är den centrala partsgemensamma arbetsmiljöorganisationen för företag inom den privata och kooperativa handeln. I HAK ingår representanter för Sveriges Handelsarbetsgivare, Kooperationens Förhandlingsorganisation samt Handelsanställdas förbund och Tjänstemannaförbundet HTF.

² Arbetsmiljö i samverkan: Svenskt Näringsliv, LO & PTK

synpunkter, förbättringsförslag och klagomål på dåliga butiksförpackningar. Förpackningsprovaren skall öppna möjligheter till påverkan samt skapa kanaler för förpackningstillverkare och förpackningsleverantörer att få in synpunkter på sina förpackningar.

1.2.2 Projektet DSW – Förpackningsrelaterad information från butiksledet

Syftet med projektet ”DSW – Förpackningsrelaterad information från butiksledet” är att öka dagligvaru- och förpackningsleverantörernas nytta av projektet Förpackningsprovaren. Projektet ska bidra till att ”rätt” information samlas in från butikerna och att denna information kan överföras till olika intressenter på ett systematiskt sätt.

1.3 Rapportens omfattning

I kapitel 2 beskrivs hur informationsflödet skulle kunna se ut i hela kedjan av intressenter. Kapitel 3 behandlar utvärderingen av en pilottest med Förpackningsprovaren och ger exempel på vilken typ av information som genereras.

I kapitel 4 diskuteras nyttan för olika led i kedjan samt viktiga förutsättningar för implementering på bred bas.

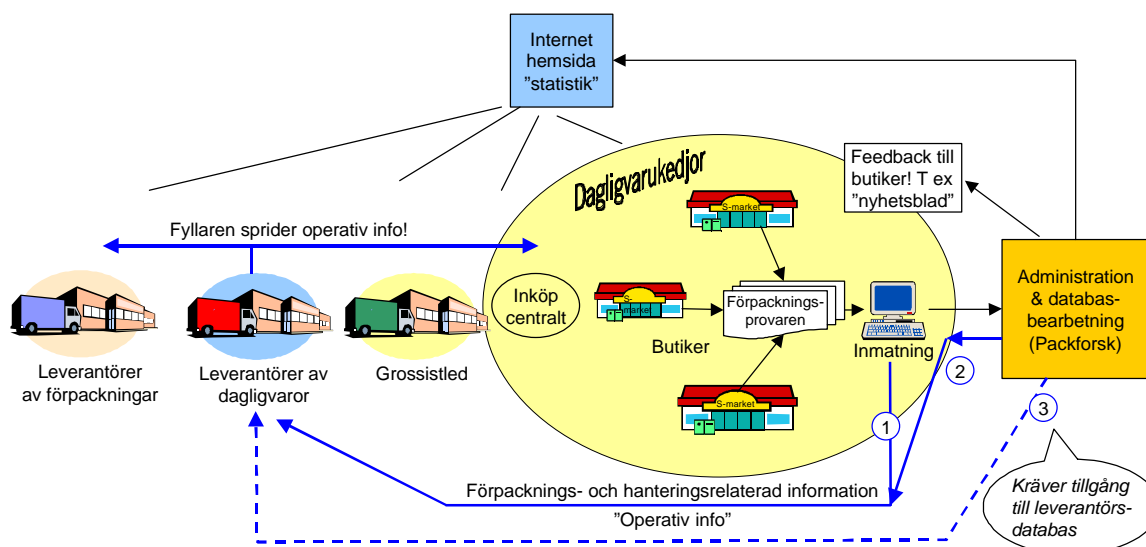
I kapitel 5 presenteras slutsatser och rekommendationer.

Rapporten är tänkt att spridas till olika intressenter i hela dagligvarukedjan för att skapa ytterligare intresse för Förpackningsprovaren.

2 INFORMATIONSFLODET KRING FÖRPACKNINGSPROVAREN

I DSW-projektet har hela konceptet för informationsspridning av data som samlas in med Förpackningsprovaren studerats. Förpackningstillverkare och dagligvaruleverantörer har intervjuats om vilken information som är viktigast när ett förpackningsproblem rapporteras in. De har även bidragit med synpunkter på hur informationen bör spridas i hela kedjan av intressenter.

I Figur 1 åskådliggörs alternativa informationsvägar för Förpackningsprovaren. Dessa beskrivs lite närmare nedan.

Figur 1: Skiss över informationsflödet kring Förpackningsprovaren.

2.1 Datainsamling i butik

I pilottestet fyllde butikerna i pappersformulär som faxades/skickades till Packforsk för sammanställning i en databas. Alternativa lösningar för att samla in information från butikerna har diskuterats. På sikt är ett elektroniskt formulär som fylls i via Internet den mest tilltalande lösningen. Data kan då lagras direkt i en databas utan extra manuell inmatning. Även ett Excel formulär eller liknande som fylls i av butikerna och skickas via e-post är en tänkbar lösning.

I förlängningen finns det möjlighet att utforma ett liknande formulär för grossistledet, för att även därifrån få in information.

2.2 Två olika typer av information

Det har framkommit att två olika typer av information är av intresse.

- ”Operativ info” – specifik data som är kopplad till givna produkter och kan användas som underlag för förändringsarbete hos dagligvaruproducenten, i samarbete med förpackningsleverantören.
- ”Databasstatistik” – information som är sammanställd i översiktlig form utan koppling till specifik produkt. (I enlighet med vad som presenteras i kapitel 3.)

2.2.1 Operativ information

Den operativa informationen (fullständig information från formulären) bör samlas centralt inom respektive dagligvarukedja för att sedan vidarebefordras till berörda dagligvaruleverantörer (fyllare):

- ① direkt från dagligvarukedjan till fyllarna.
- ② efter sammanställning hos administratör (t.ex. Packforsk), via dagligvarukedjan till fyllarna.
- ③ efter sammanställning hos administratör, direkt till fyllarna. Det här kräver att administratören har tillgång till uppdaterade leverantörsdatabaser och blir i praktiken svårt att genomföra.

Den operativa informationen bör förmedlas direkt till fyllarna (enligt ovan) eftersom de är de egentliga ”ägarna” till problemen. Detta minskar ledtiden för informationen att nå förpackningstillverkarna. För att öka medvetenheten i övriga led i kedjan bör informationen (i sammanställd form) även spridas från butiksledet, via inköpsfunktionen och bakåt i kedjan.

2.2.2 Databasstatistik

Den sammanställda statistiken är intressant för alla parter. En Internetlösning med ”anonym” statistik, finansierat med någon form av prenumeration, har diskuterats som ett möjligt alternativ.³ Statistiken kan också publiceras i nyhetsblad eller interntidningar hos respektive dagligvarukedja för att ge feedback till butikerna och öka motivationen att fylla i formulären. Nyhetsbladen bör även innehålla exempel på genomförda förbättringar till följd av Förpackningsprovaren.

Eftersom flera olika dagligvarukedjor förväntas medverka i datainsamlingen föreslås att databasadministration och sammanställning sköts av en oberoende tredje part (exempelvis Packforsk).

³ Eventuellt skulle även detaljerad (operativ) information kunna spridas via nätet, med hjälp av lösenordsskyddade sidor.

3 RESULTAT AV PILOTTEST - FÖRPACKNINGSPROVAREN

Ett antal formulär skickades tillsammans med information om projektet till totalt 49 butiker (ICA, KF och Hemköp). Butikerna ombads att skicka/faxa in sina svar till Packforsk. Formuläret *Förpackningsprovaren* presenteras i sin helhet i bilaga 1.

En påminnelse faxades i samband med angivet ”sista svarsdatum”, vilket gav butikerna ytterligare en veckas respit. I detta fax ombads också de butiksansvariga att ge oss information om deras inställning till Förpackningsprovaren genom att fylla i ett av flera påståenden:

- Vi är positiva till Förpackningsprovaren och skickar/faxar svar inom en vecka.
- Vi är positiva, men har inga problem med butiksförpackningar att rapportera.
- Vi är positiva, men har inte tid att fylla i formulären.
- Vi är skeptiska till Förpackningsprovaren och kommer inte att skicka/faxa svar.
Motivera gärna: _____

- Vi känner inte till något om Förpackningsprovaren. Har ej fått formulären.

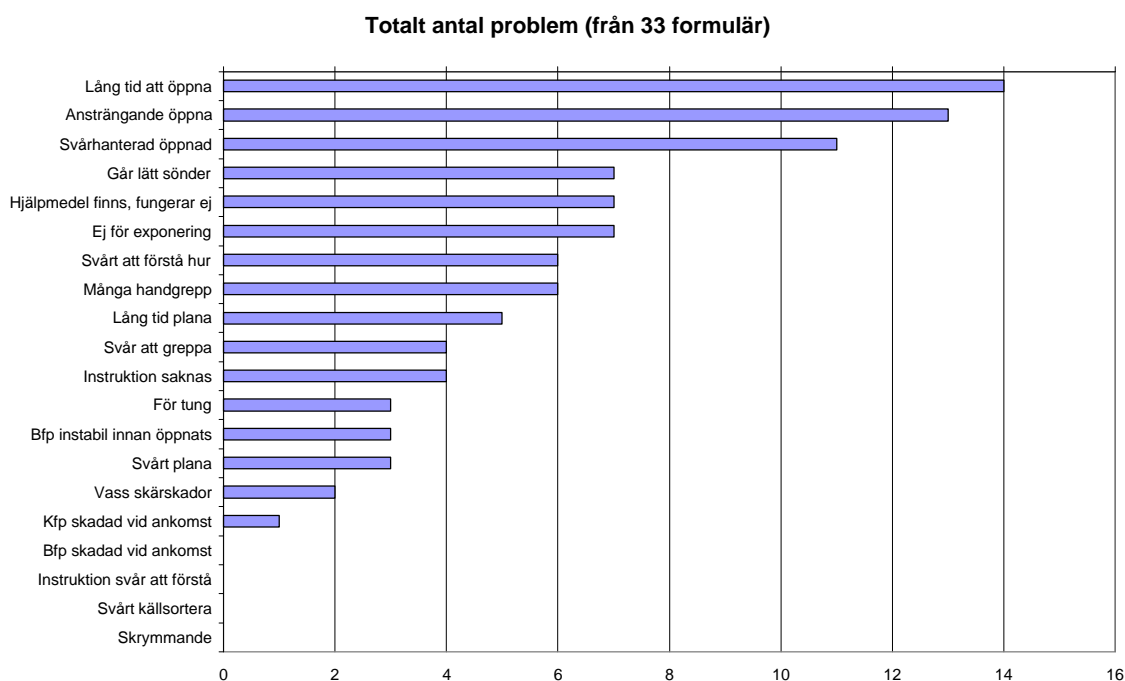
Utdrag från påminnelse via fax.

3.1 Svarsfrekvens – totalt

Efter påminnelse har totalt 33 st. formulär sänts in, från 8 av totalt 49 butiker (16% av butikerna). Vidare gav påminnelsen information om att 8 butiker inte har några problem med butiksförpackningarna och att 3 butiker inte har tid. Några butiker lovade att skicka svar inom en vecka, medan 27 butiker inte har svarat alls.

Det statistiska underlaget är alltså inte så stort (ännu), vilket medför att resultaten från utvärderingen måste betraktas med viss försiktighet. Följande diagram och tabeller fungerar dock bra som exempel på vilken typ av information som kan utläsas från Förpackningsprovaren.

3.2 Totalt antal upplevda problem

Figur 2: Totalt antal problem

I Figur 2 framgår att de två vanligaste problemen är kopplade till butiksförpackningarnas öppningsbarhet. Det *tar för lång tid* respektive *är ansträngande för händer och fingrar att öppna*. Som tredje vanligaste problem anges att förpackningen är *svår att hantera när den har öppnats*.

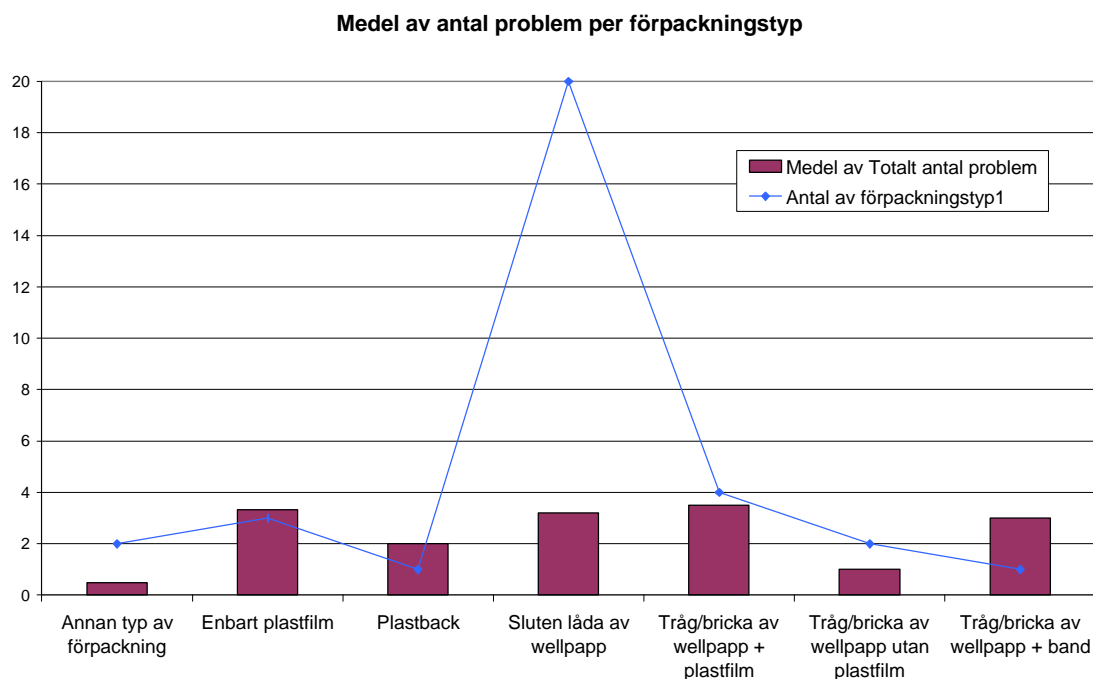
3.3 Problem kopplat till förpackningstyp respektive varugrupp

Det är intressant att studera antalet problem som har rapporterats för en given förpackningstyp eller varugrupp. Dessa siffror säger i och för sig ingenting om att förpackningar av en viss typ eller för en viss varugrupp är sämre eller bättre än andra. Då måste hänsyn tas även till det totala antalet av en viss typ eller varugrupp som finns på marknaden. Siffrorna ger oss ändå information om var någonstans de flesta problemen finns.

Förpackningstyp	Antal av förp.typ	Totalt antal problem
Sluten låda av wellpapp	20	64
Tråg/bricka av wellpapp + plastfilm	4	14
Enbart plastfilm	3	10
Tråg/bricka av wellpapp + band	1	3
Plastback	1	2
Tråg/bricka av wellpapp utan plastfilm	2	2
Annan typ av förpackning	2	1
Totalt	33	96

Tabell 1: Totalt antal problem per förpackningstyp

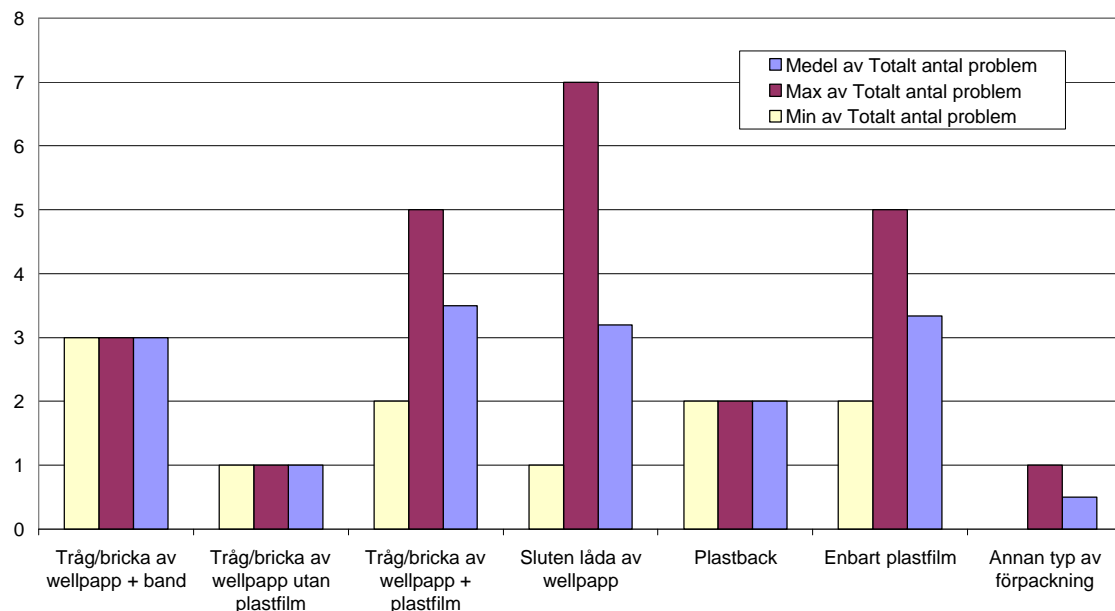
Tabell 1 visar att *Sluten låda av wellpapp* är den i särklass vanligaste förpackningstypen i de insända formulären. Två tredjedelar av de inrapporterade problemen kan också knytas till denna förpackningstyp.

Figur 3: Genomsnittligt antal problem per förpackningstyp

Det genomsnittliga antalet inrapporterade problem per förpackningstyp varierar mellan 0,5 och 3,5. Med undantag för ”sluten låda av wellpapp” är dock antalet svar för få för att ge ett ”representativt” medelvärde.

Antal problem per förpackningstyp

Figur 4: Max och min av antalet problem per förpackningstyp

I Figur 4 framgår att 7 problem är det mesta som har markerats för någon förpackningstyp. (För ”Annan förpackningstyp” finns ett ofullständigt ifyllt formulär, vilket förklarar Min = 0.)

Varugrupp	Antal av varugrupp	Totalt antal problem
Kolonial	14	43
Mejerivaror	5	18
Kemtekniska produkter, papper	5	17
Djupfryst	7	9
Kött/chark	1	5
Öl & läsk	1	4
Totalt	33	96

Tabell 2: Totalt antal problem per varugrupp

Kolonial är den vanligast inrapporterade varugruppen och förknippas med 48 % av alla problem. Fyra av de totalt tio varugrupperna i formuläret finns inte alls representerade (Färsk fisk; Bröd; Fukt, grönt & blommor; Tobak och tidningar).

3.4 Analys av de vanligaste problemen

För att försöka förklara orsakerna till de problem som rapporteras kan vi visa på olika samband. Nedan ges ett par exempel på hur sådana analyser kan se ut.

3.4.1 Öppningsbarhet

De två vanligaste problemen rör öppningsbarhet. I tabellen nedan visas förpackningstyp, öppningshjälpmedel och samtliga problem som är förknippade med öppningsbarhet.

Förpackningstyp	Öppningshjälpmedel	Antal problem					
		Lång tid att öppna	Svårt att förstå hur	Instruktion svår att förstå	Instruktion saknas	Hjälpmedel finns, fungerar ej	Ansträngande öppna
Sluten låda av wellpapp	Låsflik N=1						
	Perforering N=3	3	1			2	2
	Rivremsa N=1					1	1
	Rivremsa och perforering N=2	1				2	1
	Öppningshjälpmedel saknas N=13	9	4		2		7
Tråg/bricka av wellpapp + plastfilm	Öppningshjälpmedel saknas N=4		1		2		
Tråg/bricka av wellpapp utan plastfilm	Låsflik N=1						1
	Rivremsa och perforering N=1					1	
Enbart plastfilm	Perforering N=1	1				1	1
	Rivremsa N=1						
	Öppningshjälpmedel saknas N=1						
Tråg/bricka av wellpapp + band	Rivremsa N=1						
Plastback	Öppningshjälpmedel saknas N=1						
Annan typ av förpackning	Öppningshjälpmedel saknas N=2						
Total N=33	Problem	14	6	0	4	7	13

Tabell 3: Problem som rör öppningsbarhet, kopplade till förpackningstyp och öppningshjälpmedel. N = "antal giltiga fall" för en given kombination.

I Tabell 3 framgår det (ganska logiskt) att många av problemen kan hänföras till förpackningar som saknar öppningshjälpmedel. Samtidigt visas att öppningshjälpmedlen inte alltid fungerar som det är tänkt.

3.4.2 Svårhanterad öppnad

Det tredje vanligaste problemet var att butiksförpackningen är svår att hantera när den har öppnats.

Förpackningstyp	Antal av förp.typ	Svårhanterad öppnad
Tråg/bricka av wellpapp + plastfilm	4	4
Sluten låda av wellpapp	20	3
Enbart plastfilm	3	2
Tråg/bricka av wellpapp + band	1	1
Annan typ av förpackning	2	1
Tråg/bricka av wellpapp utan plastfilm	2	0
Plastback	1	0
Totalt	33	11

Tabell 4: "Svårhanterad öppnad" per förpackningstyp.

Av Tabell 4 framgår att 15% av "Sluten låda av wellpapp" (3 av 20) anses svårhanterade när de har öppnats.

För tråg/bricka av well med plastfilm eller band är motsvarande siffra 100% (4 av 4 respektive 1 av 1). Tolkningen blir således att när plasten/bandet tagits bort är tråget/brickan inte tillräckligt styv för att hanteras. För "tråg/bricka utan plastfilm" uppstår inget problem i butik. Tråget är dimensionerat för att hanteras "öppet".

3.5 Förståelsen för formuläret och frågorna

Generellt sett har formuläret fungerat bra. Butikspersonalen har förstått hur de ska fylla i uppgifterna.

I några fall har EAN-nummer utelämnats och i ett fall var EAN-numret svårt att tyda (dålig faxkvalitet). I kombination med varumärke och produkt etc. går dock alla butiksförpackningar att koppla till en producent.

I fem fall gällde formuläret två eller flera produkter av samma varumärke. I ett av dessa fall utelämnades EAN-nummer, i övriga fall angavs flera olika EAN-nummer.

Förhandsvalen avseende förpackningstyp har fungerat bra. Det finns dock kombinationer som inte täcks in av förhandsvalen (t.ex. "sluten welllåda + plastband" och "plastfilm + sluten welllåda"). Utvärderingen skulle underlättas om dessa alternativ lades till formuläret.

I ett fall lämnades endast sida 1 med en skriftlig kommentar. I ett annat fall var konsumentförpackningen det huvudsakliga problemet.

Nästan hälften av formulären innehåller någon form av kommentar (negativ kommentar eller förslag till förbättring, ingen positiv kommentar).

3.6 Slutsatser av pilottestet

Baserat på de svar som har sänts in konstateras att:

- Formuläret som helhet fungerar bra.
- Förståelsen för frågor, svarsalternativ etcetera är god. Möjligen kan vissa justeringar göras avseende svarsalternativ.

Den låga svarsfrekvensen är något av en besvikelse. Det finns dock flera bidragande orsaker till att så få butiker har svarat.

- *Metoden för utskicket.*

I den ursprungliga planen för pilottestet avsåg vi att muntligen informera de berörda butikerna i god tid innan utskicket. På grund av tidsbrist blev det dock inte så, utan formulären skickades ut med ett följebrev. Vissa formulär blev också försenade på grund av sjukdom, vilket gav butikerna mindre tid att svara.

Med bättre förhandsinformation om Förpackningsprovaren tror vi att svarsfrekvensen kommer att öka väsentligt.

- *Situationen i butikerna.*

Butikspersonalen har svårt att ta sig tid att fylla i Förpackningsprovaren. De insända formulären var dock fullständigt ifyllda och innehöll inga negativa kommentarer avseende utformningen eller omfattningen. Därför kan den låga svarsfrekvensen bara delvis kopplas till tiden för att fylla i ett formulär.

Vi tror att svarsfrekvensen kan förbättras om skyddsombuden får ansvaret för Förpackningsprovaren.

- *Inget prioriterat område*

Problemen kanske är så få eller små att de inte anses viktiga? Det faktum att så få har faxat tillbaka svar på påminnelsen kanske ska tolkas som ointresse?

Även här tror vi att mer information om syftet med Förpackningsprovaren kommer att öka intresset och bidra till en högre prioritering. På sikt kan motivationen öka avsevärt om feedback ges på att inrapporterade problem har resulterat i förändringar.

4 IMPLEMENTERING – NYTTA OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Nyttan med en implementering av hela konceptet kring Förpackningsprovaren framgår delvis av visionen som presenterades i kapitel 1. Nedan ges en mer nyanserad bild av nyttan i olika led av kedjan. Vidare presenteras ett antal viktiga förutsättningar för en lyckad implementering.

4.1 Nyttan med konceptet Förpackningsprovaren

4.1.1 Butiksledet

Det är uppenbart att butiksledet har mycket att vinna på ett fungerande system för åiterrapportering av förpackningsproblem. Bättre förpackningslösningar kan ge enklare hantering och därmed mindre kostnader för arbets- och förslitningsskador hos butikspersonalen, samt mindre kostnader för själva hanteringen av butiksförpackningar.

4.1.2 Inköpsfunktionen i respektive dagligvarukedja

En samlad bild över befintliga problem med butiksförpackningar ger inköparen ett bättre beslutsunderlag, med en ökad förståelse både för butikspersonalens önskemål och de kostnader som förknippas med hantering av butiksförpackningar. Det här leder i sin tur till ökat fokus på totalkostnaden i dialogen med dagligvaruleverantörer (indirekt även med förpackningsleverantörer).

4.1.3 Grossistledet

Det här projektet fokuserar på problem som uppstår i butiksledet. I vissa fall finns motsvarande problem i grossistledet, t.ex. avseende greppvänlighet eller tyngd. I andra fall kan kraven i butiksled vara motstridiga gentemot transport- och grossistled, t.ex. avseende öppningsbarhet. Därför måste krav från alla led beaktas innan eventuella förändringar av förpackningslösningen vidtas.

På sikt kan ett liknande formulär som Förpackningsprovaren tas fram även för grossistledet.

4.1.4 Dagligvaruleverantören

Dagligvaruleverantören är givetvis intresserad av att förpackningarna fungerar väl hela vägen ut till konsumenten. De eventuella kostnader som förknippas med att ändra en förpackningslösning måste vägas mot nyttan i övriga led. En lättöppnad butiksförpackning medför till exempel mindre risk för skärskador på konsumentförpackningen och därmed bättre goodwill i butiksledet.

4.1.5 Förpackningsleverantören

Förpackningsleverantören får viktig feedback på hur väl olika konstruktioner fungerar. Ökad medvetenhet i alla led bidrar till att fokus flyttas från pris per förpackning till totalkostnaden i distributionskedjan. Förpackningstillverkaren får större möjlighet att sälja förpackningssystem med något dyrare konstruktion men med bättre funktion.

4.2 Förutsättningar för implementering

För att Förpackningsprovaren ska kunna implementeras och bli en succé finns det ett antal viktiga förutsättningar.

4.2.1 Motivation

Motivation är avgörande för en lyckad implementering. Det är därför viktigt att marknadsföra och informera om konceptet i olika led. Resonemang om totalkostnad bör inkluderas i informationen, för en ökad helhetsförståelse.

Det allra viktigaste är att butikspersonalen är motiverade att fylla i Förpackningsprovaren. Om skyddsombuden i butikerna får till uppgift att ansvara för Förpackningsprovaren bör drivkraften för att samla in information öka.

Feedback till de butiksanställda är viktigt för motivationen. Här är databasstatistiken ett betydande hjälpmedel för att påvisa att de insända formulärens faktiskt bearbetas. Det vore också önskvärt med en rutin för uppföljning av de förändringar som görs avseende butiksförpackningar. Även information om orsaker till att ingen förändring sker är viktig.

Förpackningsprovaren är tänkt att fungera som ett "levande dokument" som ingår i de dagliga rutinerna. Kampanjer kan sedan genomföras under en eller ett par månader per år för att öka svarsfrekvensen.

4.2.2 Väl definierade informationsvägar och informationsmottagare

Eftersom det är många olika aktörer och flera led involverade är det oerhört viktigt att fastställa alla informationsvägar och mottagare. På kort sikt är informationsflödet för den operativa informationen viktigast. Om sedan databasstatistik blir aktuellt gäller naturligtvis samma sak för detta informationsflöde.

4.2.3 Ekonomiska faktorer

Det krävs en noggrannare utredning av kostnaden för insamlingssystem (elektroniskt formulär), databasadministration, Internetuppkoppling m.m.

Vidare måste de olika parterna enas om en lämplig finansieringsform. Avseende databasstatistik har t.ex. någon form av årlig prenumeration diskuterats.

5 SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

Pilottestet av Förpackningsprovaren visar att formuläret som sådant fungerar. Vi är inte helt nöjda med svarsfrekvensen men har samtidigt pekat på ett antal åtgärder för att öka densamma.

Den mest angelägna aktiviteten är nu att informera och marknadsföra konceptet Förpackningsprovaren. Det krävs en ”kritisk massa” av intressenter i olika led för en lyckad implementering. Nyckelaktörer är dagligvarukedjorna (ICA, KF, Hemköp m.fl.) samt olika dagligvaruproducenter.

Samtidigt måste kostnader och finansieringsformer för olika alternativ utvärderas. En bit på väg kommer vi i de pågående projekten, men ytterligare insatser kommer att behövas med engagemang från flera olika led i dagligvarukedjan.

BILAGA 1

FÖRPACKNINGSPROVAREN

förpacknings provaren

- ditt verktyg för bättre förpackningar

Har Du synpunkter på någon butiksförpackning?

Fyll i **förpackningsprovaren** så noggrant som möjligt och skicka den via fax eller per post.

Faxnummer: 08-751 38 89 **Adress:** Packforsk, Box 9, 164 93 Kista

Kontaktperson: Pär Weström, telefon: 08-752 57 70

Märk kuvertet med **förpackningsprovaren**.

Allmän information om den butiksförpackning Du vill lämna synpunkter på

Ange varumärke och produkt (t ex Kungörens Snabbmakaroner)
Ange konsumentförpackningens EAN-nummer*
Ange hur många konsumentförpackningar som ryms i butiksförpackningen*
Ange vikt, volym eller antal portioner per konsumentförpackning*

* Där konsumentförpackning finns. Gäller exempelvis inte frukt och grönt.

Markera med kryss vilken varugrupp förpackningen hör till

☐ Kolonial	☐ Bröd
☐ Kött/chark	☐ Öl och läsk
☐ Färsk fisk	☐ Frukt, grönt och blommor
☐ Mejerivaror	☐ Kemtekniska produkter, papper
☐ Djupfrost	☐ Tobak, tidningar

Markera med kryss vilken typ av butiksförpackning du kommenterar

☐ Tråg/bricka av wellpapp + plastfilm	☐ Plastback
☐ Tråg/bricka av wellpapp + band	☐ Pappersomslag (t ex mjöl och socker)
☐ Tråg/bricka av wellpapp utan plastfilm	☐ Enbart plastfilm
☐ Sluten låda av wellpapp	☐ Halv- eller kvartspall för exponering i butik
☐ Öppen låda (back) av wellpapp utan lock	☐ Trälåda
☐ Wellpappcontainer (t ex för potatis)	☐ EPS-tråg (t ex Frigolit™)
☐ Annan förpackning av wellpapp	☐ Annan typ av förpackning: _____
☐ Säckar	_____

Markera med kryss om och i så fall vilken sorts öppningshjälpmedel som finns

☐ Rivremsa	☐ Lock som lyfts av
☐ Perforering	☐ Öppningshjälpmedel finns inte
☐ Rivremsa och perforering	☐ Annan typ: _____
☐ Låsfläk	

Markera med ett eller flera kryss det/de av följande problem du tycker stämmer

Transport/omlastning

- Butiksförpackningen är för tung
- Butiksförpackningen är svår att greppa
- Butiksförpackningen går lätt sönder
- Butiksförpackningen är instabil innan den öppnats
- Butiksförpackningen är skadad vid ankomst
- Konsumentförpackning(ar) är skadad(e) vid ankomst

Öppning av butiksförpackning

- Det tar för lång tid att öppna butiksförpackningen
- Det är svårt att förstå hur butiksförpackningen ska öppnas på ett smidigt sätt
- Öppningsinstruktion finns, men är svår att förstå
- Öppningsinstruktion finns inte, men skulle behövas
- Öppningshjälpmedel finns (t ex rivtejp, perforering), men fungerar dåligt eller inte alls
- Det är ansträngande för händer och fingrar att öppna butiksförpackningen

Upplockning i hylla/exponering

- Butiksförpackningen blir svår att hantera då den öppnats (t ex svår att greppa, instabil)
- Butiksförpackningen kan inte användas för exponering (pga dekor, utformning, storlek etc)

Hantering av tömd butiksförpackning

- Svårt att veta hur olika delar av butiksförpackningen källsorteras
- Butiksförpackningen är skrymmande även tömd/planad
- Tar lång tid att plana butiksförpackningen
- Svårt (tungt för händer och fingrar) att plana butiksförpackningen
- Krävs för många handgrepp att plana butiksförpackningen

Övrigt

- Förpackningen är vass och ger skärskador

Här kan du lämna både positiva och negativa kommentarer, förbättringsförslag m m

Ditt namn	Dagens datum
Butikens namn	
Butikens adress	
Butikens telefonnummer	Butikens faxnummer

BILAGA 2

PROJEKTMEDLEMMAR

Projektgrupp: Förpackningsprovaren

Jan-Erik Stål	Prevent (Ergomore)
Karin Stråle	SHT
Kerstin Wisemo	KFO
Jan Lindgren	Handels
Stefan Eriksson	Handels

Referensgrupp: DSW

Johan Leicht	SWIF
Magnus Enström	Stora Enso Packaging
Alf Jonasson	SCA Packaging Sweden AB
Björn Gustafsson	Munksjö Förpackningar AB
Clas-Ola Karlsson	Kappa Förenade Well AB

Underkonsulter

Pär Weström	Packforsk
Annica Hermansson	Packforsk
Kennert Johansson	Packforsk
Lisa Tiliander	Packforsk
Louise Hermann	Nomos
Tomas Berns	Nomos